

روزشمار

سه‌شنبه

۱۰ اردیبهشت ۱۳۵۸

۳ جمادی‌الثانی ۱۳۹۹

۳۰ آوریل ۱۹۷۹

۹۱۷

اعضای شورای شهر سنندج در اولین مصاحبه اختصاصی خود با روزنامه کیهان نظر شورا را در مورد مسائل و مشکلات شهری و محتوای برنامه‌های اجرایی مورد نظر نشریح کردند. بنا بر گزارش روزنامه مزبور، اعضای شورا گفتند:

کلیه سازمان‌های سیاسی - مردمی در سنندج می‌تواند آزادانه فعالیت کنند و هر گروه و سازمان سیاسی نیز می‌تواند تظاهرات و اجتماعات برپا کند و سندیکاهای کارگری و شوراهای گوناگون در سطح شهر ایجاد خواهد شد. در ابتدای گفتگو چند تن از اعضا درباره ستم ملی و تاریخی بر ملت کرد و بی‌توجهی و ظلم رژیم سابق به این مردم و به کارگیری شیوه‌های استعماری جهت تداوم فقر و محرومیتهای اقتصادی و فرهنگی در کردستان مطالبی بیان داشتند و گفتند که دولت باید توجه خاصی به این استان و به طور کلی مناطق کردنشین داشته باشند.

احمد خلیقی (از گروه اسلامی) با اشاره به فساد دستگاه حاکمه سابق گفت: در گذشته بیش از بیست درصد اعتبارات تخصیصی به مصرف عمران و رفاه مردم نرسیده است و اکثر آن حیف و میل می‌شد.

یوسف اردلان (از گروه پیشرو) ضمن اشاره به جلوگیری رژیم گذشته از بوجود آمدن کانونهای مترقی سابق گفت: این کار باعث شد که زمینه دلخواه برای انحراف و هرز نیروها به وجود آید.

اسدالله پورقباد (از گروه پیشرو) با اشاره به نفوذ امپریالیسم گفت: دامپروری کردستان را نابود کردند و این منطقه مستعد به سرنوشتی دچار شد که زمانی گوشت منجمد در این استان مصرف می‌شد.

هادی مرادی (از گروه اسلامی) با اشاره به انقلاب ایران که قدرت حق را بر باطل پیروز کرد، گفت: محو آثار گذشته در یک زمان کوتاه غیرممکن است و باید سعی کرد آگاهیها فزونی یابد.

ابراهیم شاه‌غیبی (از گروه اسلامی) در مورد شورا گفت: شورا یک پدیده انقلابی نوظهور در کشور ماست و اعضای آن نمی‌توانند مانند نمایندگان رستاخیزی فرمایشی باشند و "بلی و چشم" تحویل مردم دهند. اعضای شورا با انتخاب راستین مردم بر سر کار آمده‌اند، اما در حال حاضر

شورا عامل اجرایی و اعتبار در اختیار ندارد که باید به این دو اهرم تجهیز شود .
 ... هنوز آیین‌نامه تفصیلی وظایف شورا از وزارت کشور ارسال نشد . فوری‌ترین برنامه‌های شورا ، به کارگماری کارگران و سازماندهی مجدد شهربانی جهت برقراری نظم و امنیت در شهر است . شهربانی سبندج باید از نظر سلسله مراتب اداری و انضباطی و مالی تابع شهربانی کل کشور باشد ، اما از جهت چگونگی حفظ امنیت زیر نظر و صلاح‌دید شورا عمل کند و برای تامین کادر زیر توافق شده است [که] افراد خوشنام و مطمئن شهربانی و پاسداران انقلاب به کار دعوت شوند . «
 اسدالله پورقباد گفت : اعتبارات در جهت پروژه‌های خدماتی برای افراد کم‌درآمد اختصاص می‌یابد .
 جبار آریانژاد (از گروه اسلامی) با اشاره به انتقال کارمندان غیربومی گفت : در رابطه با احقاق حقوق قومیتها توهماتی برای کارمندان غیربومی به وجود آمده که غیراصولی است و تا زمانی که آنان در خدمت مردم باشند ، در امان خواهند بود .
 وی سپس ریز برنامه‌های شورا را به این ترتیب برشمرد : مبارزه با گرانفروشی و تورم و تشکیل شورای بازار ؛ ایجاد تعاونیهای مصرف ؛ تضمین فعالیت سیاسی سازمان های سیاسی و اجتماعی مردمی با هر نوع دیدگاه و ایدئولوژی مردمی ؛ مبارزه با هر نوع فساد مانند : سرقت ، فحشا ، قمار ، میخوارگی و اعتیادات مضره ، تعقیب و معرفی عناصر ضدانقلابی وابسته به رژیم سابق و ...
 آریانژاد افزود : با استقرار شهربانی ، به کار کمیته‌هایی که در شهر حضور نظامی دارند پایان داده می‌شود و از پاسداران قدردانی خواهد شد .
 فواد روحانی (از گروه اسلامی) در مورد تدریس زبان کردی و احیاء فرهنگ قومی گفت : تدریس زبان کردی باید در یک مقیاس وسیع پیاده شود که خود در رابطه با مسائل سیاسی و خودمختاری است که در چارچوب قانون اساسی ایران مشخص می‌شود .
 یوسف اردلان در مورد خودمختاری گفت : ما وظایف سنگینی در مورد اداره شهر داریم و باید اذعان کرد که شورا فرصت و قدرت این را ندارد که برنامه شکل‌یافته‌ای برای تحقق خودمختاری کردستان ارائه دهد و این وظفه به عهده سازمانهای مختلف سیاسی فعال است که در راه کسب حقوق ملت کرد قدم بردارند ، ولی شورا از هر طرح جامعی که بتواند حقوق ملیتها را در درون مرز ایران به بهترین نوع برآورده کند ، حمایت و پشتیبانی و پیگیری خواهد کرد .
 سید زاهدی (از گروه اسلامی) ترکیب و دیدگاههای سیاسی شورا را مورد بحث قرارداد و گفت : « منتخبین شورا مانند شرکت‌کنندگان در انتخابات که از گروهها و دسته‌های مختلف با ایدئولوژی متفاوت بودند ، از عقاید مختلفی برخوردار هستند ، اما چون شورا یک ارگان سیاسی نیست نمی‌تواند یک ایدئولوژی و نظر خاصی سیاسی را اعمال و دنبال کند و به همین جهت اعضا از فعالیتهای سیاسی و نمود دیدگاههای ایدئولوژیکی در درون خود پرهیز می‌کنند ، اما سعی و تلاش می‌کنند که تقاهم و نزدیکی صمیمانه‌ای بین گروههای سیاسی فعال شهر به وجود آورند تا زمینه مساعدی برای رهبران مذهبی و سیاسی به وجود آید که در جهت تحقق آرمانهای مردمی گامهای موثری بردارند .

فریده قریشی (از گروه پیشرو) نیز در مورد مسائل زنان و خانواده‌های بی‌سرپرست گفت: حمایت از خانواده‌هایی که سرپرستی آنها به عهده زنان است، برای شورا اهمیت فراوان دارد و برای تحقق این امر باید امکانات اقتصادی و مادی شهر افزایش یابد و در این راه، کارگاههای قالی‌بافی، بافندگی و مراکز کارآموزی برای آشنایی زنان مورد نیاز است و سازمان زنان نیز که تاکنون برنامه قاطع و ثمربخشی برای زنان اجرا نکرده است باید منحل شود و شورای زنان در محله‌های مختلف تشکیل شود. وی در مورد آن دسته از زنان که از دامان عفت جدا افتاده‌اند، گفت که باید برای آنان امکانات به وجود آید تا به زندگی آبرومندانه برگردند.

معروف شبلی (از گروه اسلامی) نیز مساله بیکاران را خاطر نشان کرد و گفت: کارگران در جریان اعتصابات و مبارزه حقوق دریافت نکرده‌اند و نقش ارزنده‌ای نیز داشتند و به همین علت دچار خسارتهایی شده‌اند و حتی اثاثیه و لوازم زندگی خود را فروخته‌اند و اکنون بدهکار هستند و باید به آنها کمکهای بلاغوض پرداخت شود تا بدهکاریهای خود را بپردازند. (۱)

۹۱۸

"جمعیت کردهای مقیم مرکز" اعلام کرد: روز دوازدهم اردیبهشت ماه جاری به مناسبت یازدهمین سالروز شروع مبارزه مسلحانه پیشتازان خلق کرد برضد رژیم پهلوی و شهادت اسماعیل شریفزاده و چهار تن دیگر از یارانش مراسمی در تهران و شهرهای کردنشین برگزار می‌شود.

جمعیت دفاع از آزادی و انقلاب در سنندج نیز به همین مناسبت اطلاعیه‌ای منتشر کرد که در آن آمده است: دوازدهم اردیبهشت ماه سالروز شهادت اسماعیل شریفزاده و هم‌زمانش و یازدهمین سالروز قیام مسلحانه پیشتازان خلق کرد می‌باشد. هدف این قیام برانداختن رژیم پهلوی و برقراری حکومت زحمتکشان و کسب حقوق ملی خلق کرد بوده است. به همین جهت ساعت چهار بعدازظهر روز چهارشنبه ۵۸/۲/۱۲ برمرکز این شهیدان راه‌هایی خلقهای ایران را گرامی می‌داریم. از عموم هم‌میهنان مبارز دعوت می‌شود که با شرکت در این مراسم بار دیگر همبستگی تمامی خلقهای تحت ستم ایران را گرامی بدارند. (۲)

۹۱۹

آیت‌الله شبیرخاقانی در پیامی به آیت‌الله شریعتمداری انصراف خود را از ترک کشور اعلام کرد. (۳) متن پیام عیناً همان جوابیه و پیام به آیت‌الله طالقانی است که در روزشمار ۱۳۵۸/۲/۸ درج گردید.

۹۲۰

گروهی که در مطبوعات با عنوان "هیأت نمایندگان خلق عرب مسلمان ایران اعزامی به تهران" معرفی شده‌اند، امروز در نامه‌ای به مهندس بازرگان (نخست‌وزیر)، درخواستهایی که آنها را "خواسته‌های خلق عرب" نامیدند، مطرح کردند. آن چه در این نامه آمده است به گفته نویسندگان آن، مورد تائید آیت‌الله شبیرخاقانی می‌باشد. در نامه پس از مقدماتی در توضیح تقسیم وظایف منطقه خودمختار و دولت مرکزی و نیز اعلام برخی مواضع نویسندگان نامه از جمله اشاره به اینکه نام تاریخی خوزستان عربستان می‌باشد (!)، در دوازده بند خواسته‌هایی مطرح شده است؛ از جمله

اعتراف دولت به ملیت خلق عرب و درج آن در قانون اساسی، تشکیل دادگاههای عربی و مجلس محلی خودمختار عربی، پذیرش زبان عربی به عنوان زبان رسمی منطقه خودمختار و فارسی به عنوان زبان رسمی سراسری، آموزش زبان عربی در مدارس، تاسیس دانشگاه عربی، چاپ کتاب و روزنامه به زبان عربی، اولویت استخدام خلق عرب در منطقه خودمختار و... در آخر از دولت آقای بازرگان با تاکید خواسته شده است که برای حل مسائل خلق عرب از مذاکره با عناصر مرتجع و فرصت طلب خودداری نماید. (۴) (خبر ضمیمه دارد.)

۹۲۱

در کنار جریانهای فعال موسوم به "خلق عرب" که از پشتیبانی آیتالله شیخ محمدطاهر آل شیبیرخاقانی برخوردار است، جریان دیگر که ماهیت اسلامی-انقلابی دارد، به منظور حمایت از نظام جدید و دولت انقلاب و انتقاد از جریان اول، تلاشهایی انجام می‌دهد که مراسم امروز اهواز نمونه‌ای از آن است. در این مراسم عده‌ای بسیار از عشایر عرب خوزستان "هرگونه نغمه تجزیه طلبی" را محکوم کردند. براساس گزارش روزنامه اطلاعات، رؤسای عشایر عرب شهر و روستاهای سروسنگرد، بستان، هویزه و اهواز در "مدرسه علمیه آیتالله شیخ کرمی" اهواز اجتماع کردند و ضمن پشتیبانی از نظام جمهوری اسلامی هرگونه توطئه تجزیه طلبی را محکوم ساختند. در این اجتماع شیخ کرمی گفت: «ما اعراب ساکن خوزستان افتخار می‌کنیم که مسلمان هستیم و زیر پرچم اسلام و در پناه جمهوری اسلامی در کنار سایر برادران ایرانی چه کرد و ترک و بلوچ و غیره برای سربلندی و پیشرفت این مملکت حتی جانفشانی خواهیم کرد و هر نوع نغمه تجزیه طلبانه را در نطفه خفه می‌کنیم.» (۵)

این گروه اعلام کردند: اعضای هیأت سی نفری اعزامی به تهران مورد تایید مردم خوزستان نیستند و خواسته‌های آنها از جمله: ۱- عزل تیمسار مدنی؛ ۲- استاندار باید عرب باشد؛ ۳- مبلغ هنگفتی نزدیک به چند میلیارد تومان از پول نفت برای عمران و آبادی خوزستان در اختیار عربها گذاشته شود؛ همگی برخلاف خواسته‌های ماست. (۶)

۹۲۲

در گزارشی که "عباس ادیبزاده" از اعضاء واحد هماهنگی امور مناطق سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برای این نهاد ارسال کرده، کانونهای فرهنگی فعال در اهواز مورد بررسی قرار گرفته است. متن کامل این گزارش چنین است:

به طور کلی می‌توان گفت که سه گروه یا انجمن تشکیلاتی در سطح اهواز فعالیت دارند:

(۱) انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه جندی شاپور: این انجمن تشکیل شده از یک عده جوانان فعال و زحمتکش که ولایت فقیه امام خمینی را همگی قبول دارند و آن را برنامه کار خود قرار داده‌اند. با استانداری و فرمانداری نیز رابطه و همکاری دارند. به طور کلی جوانها و دانش‌آموزان اهواز نسبت به این انجمن حسن نظر دارند و در سطح شهر نیز از محبوبیت خوبی برخوردار است. اشکال این انجمن، نداشتن رابط مناسب با روحانیت شهر اهواز است که حاضر

نیستند با آنها همکاری کنند، زیرا معتقدند که روحانیت (آقای موسوی) می‌خواهد آنها را تحت نفوذ و کنترل خود در آورد و رهبری خود را بر آنها تحمیل کند. البته ما با بعضی افراد متنفذ این انجمن صحبت‌هایی در زمینه لزوم همکاری با روحانیت کرده‌ایم، ولی از نتیجه آن فعلاً اطلاعی نداریم. بسیاری از افراد این انجمن مشتاق دیدن دوره‌های نظامی در سپاه در خلال تعطیلات تابستان می‌باشند و حاضر شده‌اند که همه نوع همکاری در زمینه تحقیقات و اطلاعات در صورت تشکیل سپاه در اهواز بنمایند و می‌توانند در عضوگیری و تحقیق کمک خوبی برای ما باشند. از افراد این انجمن می‌توان در صورت لازم برای اعزام نیروهای کمکی در صورت اغتشاش و زد و خورد در منطقه استفاده کرد.

۲ - مرکز الثقافة الاسلامی (مرکز فرهنگی اسلامی) : این مرکز بعد از پیروزی انقلاب به وجود آمد و در حال حاضر فعالیت‌های صرفاً فرهنگی و تبلیغاتی اسلامی برای برادران عرب اهواز و دیگر مناطق خوزستان دارد. در حقیقت علت به وجود آمدن این مرکز، مقابله کردن با تبلیغات و فعالیت‌های مرکز الثقافة الشعب العربی المسلم و خنثی کردن آن است که تبلیغات قومی و نژادی دارد (خبر ضمیمه دارد).

۳ (مرکز الثقافة الشعب العربی المسلم (مرکز فرهنگی خلق عرب مسلمان) : نام اولیه‌ای این مرکز " مرکز الثقافة العربی " بوده که در ابتدای تشکیل این مرکز در اهواز گروه‌های مذهبی که مخالف قومیت هستند، به آن حمله کردند و شایع شد که اینها کمونیست هستند، لذا برای آنکه این شایعه را رد بکنند نام خود را به " مرکز الثقافة الشعب العربی المسلم ایرانی " تغییر دادند و حقیقت مطلب این است که افراد این مرکز ایدئولوژی برایشان مطرح نیست و قومیت مهم‌ترین مسأله آنها است، لذا از افراد کمونیست، مسلمانان (آگاه و ناآگاه) و حتی افراد مرتجع و وابسته به رژیم قبلی در آن عضویت دارند، همچنین افراد تجزیه‌طلبی که فعلاً مسأله تجزیه‌طلبی را نمی‌توانند مطرح کنند و در زیر لوای قومیت عربی و خودمختار کارشان را انجام می‌دهند (خبر ضمیمه دارد). (۷)

۹۲۳

جنبش انقلابی مردم مسلمان ایران (جاما) ضمن صدور اطلاعیه‌ای تشکیل شوراهای ایالتی و ولایتی را نقطه عطفی در تاریخ جنبش مردم و تحقق شیوه‌های دمکراتیک اسلامی خواند. در اطلاعیه " جاما " آمده است :

" و شاورهم فی الامر، " و امرهم شوری بینهم ". برای جنبش انقلابی مردم مسلمان ایران " جاما " اعمال حاکمیت مردم از طریق شوراهای خلقی مبتنی بر رهنمود رهبر انقلاب امام خمینی و تحت توجهات مجاهد بزرگ حضرت آیت‌الله طالقانی نقطه عطفی در تاریخ جنبش انقلابی مردم ایران و تحقق شیوه‌های دمکراتیک حکومت اسلامی است.

" جاما " همواره با اتکاء به مبانی ایدئولوژیک و با توجه به تجارب تاریخی جنبش‌های آزادیبخش مردم ایران، معتقد بوده است که تنها از طریق تشکیل شوراهای محلی و حرفه‌ای و هماهنگی این شوراها در سطح شهر و روستا و سرانجام انتخاب شوراهای شهری می‌توان وحدت همه نیروهای

تحركات "كانون فرهنگى خلق عرب مسلمان" درخرمشهر

اصیل و مبارز را تامین و از انقلاب و دستاوردهای آن پاسداری کرد. اکنون که شاهد تحقق آرزوی دیرین خود از طریق تصمیم امام خمینی و هدایت آیت الله طالقانی هستیم، به خود و به همه مجاهدان خلق ایران و به همه مسلمانان مبارز این پیروزی را تبریک گفته و امیدواریم کوششهای صادقانه خود را همچنان پشتوانه پیروزی این تصمیم و پیام قرار دهیم. (۸)

۹۲۴

سازمان فرهنگیان جبهه ملی ایران با صدور اعلامیه‌ای پیشنهاد کرد که روز دوازدهم اردیبهشت سالروز مرگ دکتر خانعلی به عنوان روز معلم نامگذاری شود. در این اطلاعیه آمده است: روز دوازدهم اردیبهشت سال ۱۳۴۰ نقطه عطفی در مبارزات صنفی و سیاسی معلمان سراسر کشور است. در این روز سرهنگ شهرستانی (رییس کلانتری بهارستان) بدون هیچ اخطار قبلی شخصاً مبادرت به تیراندازی به سوی اجتماع معلمان کرد که در نتیجه دکتر خانعلی (دبیر دبیرستان جامی) به شهادت رسید. در ادامه اعلامیه پیشنهاد شده است:

۱- این روز به پاس همبستگی بزرگ معلمان و دانش آموزان سراسر کشور "روز معلم" نامگذاری شود.

۲- با توان هرچه بیشتر از معلمان دلسوز و آگاه تجلیل به عمل آید. به همین مناسبت مجلس بزرگداشت معلم در دفتر تشکیلات مرکزی جبهه ملی ایران واقع در سی متری، مقابل ژاندارمری، روز پنجشنبه سیزدهم اردیبهشت ماه از ساعت چهار بعدازظهر برگزار می‌شود. (۹)

۹۲۵

امیرانتظام (معاون نخست‌وزیر و سخنگوی دولت) در مورد نگرش دولت به مسأله کاهش نیروهای نظامی و دلایل آن گفت : ارتش در حال حاضر بیش از ۵۳۰ هزار نیرو دارد که این تعداد از نظر هزینه بسیار سنگین است و حالا هم که دیگر ایران ژاندارم خلیج فارس و اقیانوس هند نیست ، دیگر به این همه ارتش احتیاجی نیست ، لذا وزارت دفاع در حال مطالعه در این زمینه است . (۱۰)

در همین مورد رادیو لندن اعلام کرد : دولت ایران تحقیقات وسیعی به عمل آورده تا در این باره که چگونه می‌تواند تعداد نیروهای مسلح خود را بشدت کاهش دهد ، راه‌حلی پیدا کند . رادیو لندن به نقل از سخنگوی وزارت دفاع ایران گفت : قراردادهای نظامی با غرب لغو شده و پول آنها صرف توسعه کشاورزی و صنعت خواهد شد . به گفته این رادیو رهبران جدید ایران چندین بار این مسأله را روشن کردند که در نظر ندارند ایران را آن طور که شاه می‌خواست به صورت ژاندارم خلیج فارس اداره کنند . (۱۱)

۹۲۶

سرهنگ عزت‌الله ممتاز (فرمانده ژاندارمری کشور) دربارهٔ خلع سلاح عمومی گفت : برای جمع‌آوری سلاحهایی که در دست مردم است و همچنین جلوگیری از ورود اسلحه و خرید و فروش آن در نقاط مختلف کشور ، مقامات نظامی طرحی تهیه کرده‌اند که به موجب آن ، سلاحهایی که در ماههای اخیر در جریان حمله به پادگانهای نظامی به دست مردم افتاده و یا از خارج وارد شده است ، جمع‌آوری خواهد شد . وی افزود : مناطقی را که محل ورود اسلحه به کشور است ، مقامهای انتظامی بدقت شناسایی کرده‌اند و به همین جهت به کلیه نیروهای ژاندارمری که در مرزهای کشور مستقر هستند و همچنین به آنهایی که در پاسگاهها انجام وظیفه می‌کنند ، دستور داده شده است که برای جلوگیری از ورود اسلحه و خرید و فروش آن و دست به دست گشتن سلاحهای گرم در مناطق کوهستانی در روستاها و بویژه در مرزهای کشور ، اقدامهای لازم را انجام دهند . ماموران ژاندارمری کلیه کامیونها و وسایل نقلیه را در جاده‌های مرزی و راههایی که به مرزهای کشور منتهی می‌شود ، بازرسی می‌کنند و اسلحه‌هایی را که در جریان حمله به پادگانها به دست برخی از افراد بی‌صلاحیت افتاده است ، جمع‌آوری می‌کنند . از سوی دیگر ، کسانی که مبادرت به خرید و فروش اسلحه می‌کنند نیز به دست ماموران ژاندارمری خلع سلاح و دستگیر می‌شوند .

فرمانده ژاندارمری گفت نیروهای ژاندارمری در سرتاسر کشور برای جلوگیری از ورود اسلحه و خلع سلاح افراد بی‌صلاحیت بسیج شده‌اند و مراقبتهای لازم را انجام می‌دهند . علاوه بر این ، برای جمع‌آوری سلاحهایی که در دست افراد بی‌صلاحیت است و همچنین جلوگیری از ورود اسلحه و خرید و فروش آن در سرتاسر کشور ، طرحی تهیه شده است که به موجب آن ، نیروی زمینی ارتش در مرزهای زمینی ، کوهستانها ، کوهپایه‌ها و نقاط مختلف شهرها و روستاها ، نیروی

دریایی در مرزهای آبی و نیروهای شهربانی در شهرها مراقبتهای لازم را انجام خواهند داد. (۱۲)

دادستان تهران (میرشمس شهشهانی) نیز با صدور بخشنامه‌ای خطاب به شهربانی و ژاندارمری اعلام کرد: هیچ دسته و گروه سیاسی در قلمرو حاکمیت ملی ایران مجاز به تشکیل گروه مسلح و استفاده از اسلحه و پیشبرد مقاصد سیاسی خود نمی‌باشد. اسلحه پلیس قدرت قانون است که برای استقرار نظم و امنیت و حفظ نظام جمهوری اسلامی در اختیار آنان قرار گرفته است، لذا هیچ فرد یا گروه و دسته‌ای مجاز به مقاومت و یا مقابله با پلیس و نیروهای مسلح نیست. (۱۳)

۹۲۷

امام خمینی درخواست سازمان عفو بین‌المللی را در مورد متوقف کردن کار دادگاههای انقلاب در محاکمه سران و کارگزاران گناهکار رژیم پهلوی رد کردند. ایشان در پی درخواست سازمان عفو بین‌المللی که در نامه‌ای نوشته بود: «از آیت‌الله به خاطر مسائل انسانی خواسته می‌شود که اعدامها را متوقف سازد و اجازه داده شود که محاکمه‌ها علنی گردد و همچنین آیین دادرسی به طور صحیح در این محاکمه‌ها اجرا شود.» چنین پاسخ دادند:

«آیا شما می‌دانید که این آدم‌کشها سال گذشته بیش از پنجاه هزار تن از مردم را زیر تانکها و در مقابل رگبار مسلسلها به قتل رسانده‌اند؟ آیا شما می‌دانید در طول پنجاه سال گذشته این قاتلین شیطان‌صفت بهترین و عزیزترین جوانان ما را تحت شرایط غیرانسانی و در سلولهای زندان کشتند؟ آیا شما لحظه‌ای به هزاران خانواده که بدون نان‌آور شده‌اند و هزاران پدر و مادری که داغدار شده‌اند، اندیشیده‌اید؟ آیا اینها انسان نبودند؟ آیا اینها سزاوار غم‌خواری نیستند؟ آیا راجع به هزاران نفری که به وسیله این جانیان ناقص‌العضو شدند و مجبورند تا آخر عمر با این وضع بسازند، فکر کرده‌اید؟» امام در پایان نامه افزودند: «به جای نوشتن نامه به ما بهتر است که کمی فکر کنید.» (۱۴)

۹۲۸

به فرمان امام خمینی، جمهوری اسلامی ایران روابط دیپلماتیک خود را با مصر قطع کرد. متن فرمان امام خمینی به وزارت خارجه چنین است:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای دکتر ابراهیم یزدی وزیر خارجه! با در نظر گرفتن پیمان خائنانه مصر و اسرائیل و اطاعت بی‌چون و چرای دولت مصر از آمریکا و صهیونیست، دولت موقت جمهوری اسلامی ایران قطع روابط دیپلماتیک خود را با دولت مصر بنماید. (۱۵)

در پی صدور این نامه، امروز وزارت امورخارجه ایران در مورد قطع روابط ایران با مصر بیانیه‌ای منتشر کرد که در آن پس از تحلیلی درباره درگیریهای اعراب و اسرائیل و محکوم کردن قرارداد خائنانه بین مصر و اسرائیل، اعلام کرده است:

در ملاقاتی که سفیر مصر در روز دوشنبه ۵۸/۲/۱۰ با وزیر امورخارجه نمود، دولت ایران نظر خود را در مورد سیاست ضداسلامی و ضدعربی دولت کنونی مصر بیان داشت و تصمیم خود را دائر بر قطع روابط دیپلماتیک به اطلاع سفیر مصر رسانید. این تصمیم که از آرمانهای انقلاب

عظیم اسلامی مردم ایران الهام می‌گیرد، با اساسی‌ترین مبانی ایدئولوژی اسلامی منطبق بوده و در جهت اجرای نظر رهبری عالیقدر انقلاب امام خمینی می‌باشد که طی فرمانی به وزارت امور خارجه ابلاغ شده است. دولت موقت جمهوری اسلامی ایران لازم می‌داند این مطلب را تاکید کند که قطع رابطه با دولت کنونی مصر به هیچ‌وجه عملی بر علیه ملت دوست و برادر مصر نمی‌باشد. ملت ایران ضمن ابراز همدردی با ملت مبارز و غیور برادر، مصر بار دیگر پشتیبانی خود را از مبارزات برحق مردم فلسطین ابراز می‌دارد و امیدوار است که اقدامات ملت برادر، مصر همگام با دیگر برادران مسلمان و عرب راهگشای ایجاد تفاهم و صلح پایدار واقعی و دایمی در منطقه بشود. (۱۶) (خبر ضمیمه دارد)

۹۲۹

ایران برای مقابله با اقدام عراق در حفر چاههای نفت در مرز دو کشور، مقابله به مثل می‌کند. به نوشته روزنامه کیهان، با ادامه حفر چاههای جدید نفت توسط عراق در مرز، ایران نیز بتازگی مقدمات حفر دو چاه جدید نفتی را در منطقه "نفت‌شهر" و "امامزاده حسن" آغاز کرده است. براساس این گزارش، در جریان انقلاب اسلامی ایران، عراقیها برای جذب منابع نفتی ایران، در خط مرزی بویژه در منطقه نفتخیز کرکوک، چاههای جدید حفر کرده‌اند و چون رگه‌های نفتی دو کشور در خط مرزی به هم مربوط است، این عمل عراقیها باعث خشک شدن منابع نفتی نفت‌شهر که تامین‌کننده نفت پالایشگاه کرمانشاه است، شده است. علاوه بر این، اقدامات عراقیها در نوار مرزی نه فقط به صدور نفت به پالایشگاه کرمانشاه لطمه زده، بلکه ادامه چاهزنی به طور بی‌سابقه‌ای رگه‌های نفتی ایران به مخاطره‌انداخته است. طبق اطلاعات به دست آمده، بتازگی تعدادی از فرماندهان پاسگاههای ژاندارمری واقع در نوار مرزی ایران و عراق در این مورد گزارشهایی به فرماندهی ژاندارمری ایلام و کرمانشاه فرستاده‌اند و همگی از این موضوع اظهار نگرانی کرده‌اند. (۱۷)

ضمیمه خبر شماره ۹۲۰

متن کامل نامه گروهی که در مطبوعات با عنوان "هیأت نمایندگان خلق عرب مسلمان ایران اعزامی به تهران" خوانده شدند، خطاب به مهندس بازرگان (نخست‌وزیر دولت موقت) در مورد "خواسته‌های خلق عرب" به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

نخست‌وزیر محترم آقای مهندس مهدی بازرگان

هیأت نمایندگان خلق عرب مسلمان ایران خواسته‌هایی را که همه طبقات خلق عرب در تظاهرات و راه‌پیماییهای عظیم خود در شهرها و روستاها آنها را تایید نموده، به هیأت دولت تقدیم می‌نماید. این خواسته‌ها مورد تایید حضرت آیت‌الله‌العظمی شیخ‌محمدطاهر آل‌شیرخاقانی نیز واقع شده و عامل حقوق مشروع خلق عرب ایران و حق داشتن خودمختاری در محدوده جمهوری اسلامی با حفظ تامین ارضی ایران می‌باشد. خلق ما تاکید می‌نماید که امور مربوط به ارتش در دفاع از مرزهای کشور، برنامه‌های اقتصادی درازمدت، سیاست خارجی، پول و عقد قراردادهای

بین‌المللی از وظایف و اختیارات حکومت مرکزی است. خلق ما هرگونه توطئه تجزیه‌طلبانه و جدایی‌خواهانه را در سرتاسر ایران محکوم می‌نماید. همچنین امپریالیسم، صهیونیسم، نژادپرستی و ارتجاع را محکوم کرده، از سیاست عدم تعهد پشتیبانی [می‌کند]. [پیمانها و قراردادهای استعماری را که به استقلال ملی ایران زیان برساند مردود می‌داند. خلق ما منطقه خود، خوزستان را که نام تاریخی آن عربستان می‌باشد و از نظر جغرافیایی دربرگیرنده خلق ماست به عنوان منطقه خودمختار می‌شناسد. اساسی‌ترین خواسته‌های خلق عرب اسلامی ایران به شرح زیر است:

- ۱ - اعتراف به ملیت خلق عرب ایران و درج آن در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
 - ۲ - تشکیل دادگاههای عربی جهت حل مشکلات خلق عرب ایران مطابق با قوانین جمهوری اسلامی.
 - ۳ - تشکیل مجلس محلی در منطقه خودمختار که مسؤولیت قانونگذاری محلی و نظارت بر اجرای قوانین را دارا باشد و مشارکت خلق عرب ایران در مجلس مؤسسان و مجلس شورای ملی و نیز مشارکت در هیأت وزیران (دولت مرکزی) نسبت به جمعیت آن.
 - ۴ - زبان عربی زبان رسمی منطقه خودمختار باشد با تاکید به اینکه زبان فارسی، زبان رسمی در سرتاسر ایران است.
 - ۵ - آموزش به زبان رسمی عربی در مدارس ابتدایی و نیز آموزش زبان فارسی همراه با زبان عربی در دیگر مراحل آموزشی. لازم به تذکر است که حقوق دیگر اقلیتهای ملی و مذهبی در منطقه خودمختار محفوظ خواهد بود.
 - ۶ - تاسیس دانشگاه به زبان عربی در منطقه که پاسخگوی نیازهای خلق عرب ایران باشد. ایجاد مدارس و آموزشگاهها در تمام شهر و روستاها و نیز توجه لازم برای استفاده از بورسهای خارج از کشور جهت اعزام جوانان خلق عرب ایران.
 - ۷ - آزادی بیان، انتشار و چاپ کتاب و روزنامه به زبان عربی و ایجاد برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی به زبان عربی و مستقل از برنامه شبکه سراسری. در این زمینه وجود سانسور به هر شکل و صورت مردود است.
 - ۸ - اولویت استخدام در بخش دولتی و خصوصی با خلق عرب ایران، در مرحله بعد با دیگر اقلیتهای ملی متولد و ساکن در منطقه خودمختار می‌باشد.
 - ۹ - تخصیص مقدار کافی از درآمد نفت برای آبادانی منطقه و شکوفایی صنعت و کشاورزی آن.
 - ۱۰ - نامگذاری شهرها، روستاها، منطقه‌ها و خود منطقه به نامهای تاریخی عربی آنها که رژیم فاشیستی پهلوی آنها را تغییر داده است.
 - شرکت فرزندان خلق عرب در ارتش و نیروهای انتظامی محلی در چارچوب منطقه خودمختار و امکان ارتقاء آنان به مناصب و مقامهای عالی نظامی که از دستیابی به آنها محروم بوده‌اند.
 - ۱۲ - تجدید نظر در تقسیم اراضی دهقانان طبق قوانین جمهوری اسلامی با رعایت اصل "زمین از آن کسی است که آن را می‌کارد."
- در خاتمه از دولت آقای بازرگان انتظار داریم که در رابطه با حل مسائل خلق عرب ایران از مذاکره و سازش با عناصر مرتجع و فرصت‌طلب خودداری نماید. (۱۸):

ضمیمه اول خبر شماره ۹۲۲

مطالب این ضمیمه خلاصه‌ای است از گفتگوی تهیه‌کنندگان گزارش مزبور با چند نفر از اعضای این مرکز

درباره ماهیت ، مواضع و دیدگاههای آن :

هدف این مرکز شناساندن اسلام واقعی به افراد ، بالا بردن سطح آگاهی مردم ، تدریس ادبیات عربی ، تدریس مفاهیم قرآن ، خدمات عمومی از قبیل اعزام پزشکان به روستاها به طور رایگان می باشد .

درباره وضع اعراب منطقه و نظر آنان ، جمع بندی و دیدگاه اعضای مرکز چنین است : اکثریت مطلب [آنها] شیعه اثنی عشری هستند که عمده کارشان کشاورزی و دامداری است . در زمان طاغوت برای از هم پاشیدگی عشایر سعی بسیار شد ، فقر بین آنها بسیار است و دولت باید به وضع آنها رسیدگی کند . آیت الله شیخ محمد کرمی اقدامهایی در این زمینه انجام داده است که به ایشان گفته شده که حقوقتان محترم خواهد بود و در این زمینه ایشان به امام خمینی نیز نامه ای نوشته اند .

اعضای مرکز اشاره می کنند به اینکه تاکنون در هیچ یک از منصبهای مهم دولتی عربها سرکار نبوده اند و حال آنکه آنان خواهان شرکت در کارهای اداری ، سیاسی ، اجتماعی ، نظامی هستند و می خواهند خودشان برای سرنوشتشان تصمیم بگیرند .

در ادامه گزارش آمده است : البته برای این مرکز ، اول اسلام مطرح است و بعد مسأله قومیت . اصولاً در اهواز مسأله قومیت زیاد مطرح نبوده و نیست و این صحبتها در خرمشهر و آبادان بوده که به اینجا سرایت کرده و مرکز الثقافه الشعب العربی المسلم به وجود آمد که طرفدار ندارد و فعال نیست . به طور کلی کار این مرکز مبارزه با قومیت و مطرح کردن اسلام به جای آن است . اولین نشریه این انجمن - که به زبان عربی است - بتازگی منتشر شده است . (۱۹)

ضمیمه دوم خبر شماره ۹۲۲

تهیه کنندگان گزارش مزبور ، در معرفی بیشتر مرکز فرهنگی خلق عرب مسلمان نوشته اند : در گفتگویی که با جمعی بیش از بیست نفر در این مرکز انجام داده ایم ، چنین گفتند : « حکومت پهلوی به طور فجیعی روی خلق عرب فشار آورد و فرهنگ آنها را از بین برد و امکان هر رشدی را از آنها گرفت و صرفاً به دلیل اینکه عرب بودند ، قادر نبودند که در مناصب دولتی قرار بگیرند و هرگز به آنها اجازه داده نشد که در ارتش وارد شوند و در حقیقت به خلق عرب ظلم مضاعف شده است . هم اکنون نیز امکان رشد برای همه خلقها هست ، مگر خلق عرب . برخلاف خواست مردم ، دولت حاضر نشده اسم شهرها را به اسم اولیه اش برگرداند و در یک مورد که اسم سوسنگرد را به اسم اولیه اش (خفاجیه) برگرداندند ، آن را دوباره تبدیل به سوسنگرد کردند و حال آنکه درباره ارومیه و دیگر شهرها چنین نکردند . اسم سابق خوزستان چنانکه در " تاریخ پانصد ساله خوزستان " احمد کسروی در سفرنامه خوزستان نوشته ، عربستان بوده است . این مرکز در شهرهای شوش ، خفاجیه ، فلاحیه (شادگان) ، دهستان الهایی (بین شوش و اهواز) ، خرمشهر ، آبادان شعبه دارد . تمام این مراکز زیر نظر آیت الله شبیرخاقانی است .

مسأله دیگر اینکه خواسته های ما را رسانه های گروهی منعکس نمی کنند ، فی المثل تظاهرات هفتاد هزار نفری که برای تایید آیت الله شبیرخاقانی و تایید سی نفر نمایندگان آیت الله شبیرخاقانی برای اعزام به تهران [انجام شد] را رادیو تلویزیون منعکس نکرد و حتی این مطلب در روزنامه ها هم منعکس نشد و لذا مردم خشمگین شده و دفتر روزنامه اطلاعات را در خرمشهر ویران کردند . »

در جواب این سؤال که خواسته های شما چیست ؟ گفتند : « همان خواسته هایی که در حضور آقای بازرگان و امیرانتظام در سیزده ماده مطرح شد و در روزنامه ها نیز منعکس گردید . » در شهر شایع است که اینها مسلح هستند ، ولی افراد حاضر این شایعه را قویاً تکذیب کردند . (۲۰)

ضمیمه خبر شماره ۹۲۸

در مورد چگونگی برخورد وزارت امور خارجه با این پیام امام و واکنش ایشان ، حجت‌الاسلام اسماعیل فردوسی‌پور (از اعضای دفتر امام در قم) بعد ها در مصاحبه‌ای با مجله " مشکوه " گفت : امام عزیز دستور دادند رابطه با مصر را قطع کنید . « ما پیام را از دفتر قم به وزارت امور خارجه که آقای دکتر یزدی وزیر امور خارجه بود ، دادیم ، لکن در اخبار گفته نشد . فردای آن روز هم اعلام نشد . امام ناراحت شدند ؛ ما را خواستند و فرمودند : « چرا این مطالب اعلام نشد ؟ ! » عرض کردیم : « سؤال می‌کنیم . » از آقای دکتر یزدی پرسیدیم : « چرا اعلام نشد ؟ امام نگرانند ! » دستپاچه شد و گفت : « چشم اعلام می‌کنیم . دیر نمی‌شود ... » امام فرمودند : « بگویید اعلام کنند و گرنه مستقیماً از دفتر به صدا و سیما اعلام می‌کنیم که خبر را پخش کنند . » وقتی به آقای یزدی گفتیم امام این طور فرمودند ، گفت : « نه ، ما خودمان اعلام می‌کنیم . » که بعد اعلام شد . (۲۱)

منابع و مأخذ ۱۳۵۸/۲/۱۰

- ۱ - روزنامه کیهان ، ۱۳۵۸/۲/۱۰ ، ص ۷ .
- ۲ - مأخذ شماره ۱ ، ص ۲ .
- ۳ - مأخذ شماره ۱ ، ص ۸ .
- ۴ - سند شماره ۱۱۴۶۳۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : نامه هیأت نمایندگان خلق عرب مسلمان ایران اعزامی به تهران به نخست‌وزیر دولت موقت به تاریخ ۳ جمادی الثانی ۱۳۹۹ [ه . ق] ، ۱۳۵۸/۲/۱۰ ، ص ۳۳ .
- ۵ - روزنامه اطلاعات ، ۱۳۵۸/۲/۱۰ ، ص ۲ .
- ۶ - سند شماره ۰۹۰۲۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : گزارش آقای خواجه (رییس اوقاف اهواز) درباره منطقه .
- ۷ - سند شماره ۰۹۰۲۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ : گزارش رسیده به واحد هماهنگی مناطق سپاه مرکز .
- ۸ - مأخذ شماره ۱ ، ص ۸ .
- ۹ - پیشین .
- ۱۰ - مأخذ شماره ۱ ، ص ۴ .
- ۱۱ - نشریه ویژه خبرگزاری پارس ، ۱۳۵۸/۲/۱۱ ، ص ۱ ، رادیو لندن .
- ۱۲ - مأخذ شماره ۱ ، ص ۲ .
- ۱۳ - پیشین .
- ۱۴ - پیشین .
- ۱۵ - مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، صحیفه نور، مجموعه رهنمودهای امام خمینی (تهران : وزارت ارشاد اسلامی، جلد ۶، سال بهمن ۱۳۶۱)، ص ۱۰۸ .
- ۱۶ - روزنامه کیهان ، ۱۳۵۸/۲/۱۲ ، ص ۳ .
- ۱۷ - مأخذ شماره ۱ ، ص ۷ .
- ۱۸ - مأخذ شماره ۴ .
- ۱۹ - مأخذ شماره ۷ .
- ۲۰ - مأخذ شماره ۷ .
- ۲۱ - مجله مشکوه، شماره ۲۴ - ۳، تابستان و پاییز ۱۳۶۸ ، ص ۲۰۹ .